GAZETA KRAKOWSKA

Nro 66.

Z KRAKOWA DNIA 16 SIERPNIA 1820 ROKU WE SRODĘ

Z Warszawy d. 7 Sierpnia.
Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski,
MY ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyy Król Polski
&c. &c. &c.

Chcąc dać ukochanemu Bratu Naszemu Wielkiemu Xciu Konstantemu szczególną oznakę Naszego zadowolnienia, z położonych przez Niego znamienitych ku Nam zasług, tak reorganizacyi Naszego woyska Królewsko-Polskiego, iako też w sprawowaniu powierzonych Mu przez Nas obowiązków Naczelnego Dowodcy tegoż woyska:

Postanowiliśmy nadać iakoż ninieyszem, w rzeczy samey, nadaiemy ukochanemu Bratu Naszemu Wielkiemu Xciu Konstantemu *titulo gratuito*, dobra Łowicz leżące w Woiewództwie Mazowieckiem, iako to: Ekonomią tegoż nazwiska składaiącą się z folwarków Łowicz, Popow, Dąbkowice, Rydwan, Strzelcew, Placencya, Jamno, Chruślin, Bochen, Lisiewice, Dzierżgów, Kalenice, Baranów, Uchan, Wygoda; wsi Matrzyce, Klewków, Swieryż, Golinek, Sierzniki, Łaguszów, Plaskocin, Popów, Dąbkowice, Krępa, Guzina, Strzelczew, Placencya, Bełchów, Bobrowniki, Jamno, Gzinka, Chruślin, Skaratki, Mystkowice, Bochen, Lisiewice, Dzierżgów, Kalenice, Czatolin, Zabki, Uchan-gorny; Woytostw: Borowiny, Zawady, Libszczyzna, Urbańszczyzna, Potworzyn, Krasiczynek, Gruzda, Borowe, Jastrzębia, Ostrów, Mysłaków wraz z wsiami Jastrzębia, Ostrów, Mysłaków i Iwanowice, które to dobra będzie rzeczony Brat Nasz posiadał wieczyście z ich attynencyiami i pertynencyami, iako też z wszelkiemi należącemi do nich prawami, *titulo* własności prywatney, lub też będzie mocen niemi wolnie rozrządzić, z temiż samemi ciężarami, warunkami i zastrzeżeniami; iakie są lub będą przepisane względem innych własności prywatnych gruntowych w Królestwie Naszem Polskiem i z zastrzeżeniem praw trzeciego.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydz ma, Kommissyiom Sprawiedliwości i Przychodów i Skarbu, w czem do którey

należy, polecamy.

Dan w Carskiem-Siele d. 22 Czerwca / 4 Lipca 1820.

(podpisano) ALEXANDER.
przez Cesarza i Krola
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Jgn. Sobolewski.*
Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Jgn. Sobolewski.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości
(podpisano) *Badeni.*

Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski.
MY ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski
&c. &c. &c.

Gdy wedle statutów tyczących się Naszey Cesarskiey familii tytuły ukochanego Brata Naszego Wielkiego Xcia Konstantego nie mogą w żadnym przypadku bydź udzielone ani teraźnieyszey Jego Małżonce Joannie Grudzińskiey, ani też dzieciom, któreby były z tego małżeństwa spłodzone; biorąc przytem na uwagę, że na mocy uczynionego przez Nas Temuż Bratu Naszemu nadania dóbr Łowicza, i w skutek układów, iakie zamyśla zawrzeć, rzeczona Małżonka Jego zostanie przypuszczoną do wspólnictwa własności wyż wzmiankowanych dóbr:

Postanowiliśmy upoważnić, iakoż ninieyszem upoważniamy teraźnieyszą Małżonkę Ukochanego Brata Naszego Wielkiego Xcia Konstantego Joannę Grudzieńską, do przybrania i noszenia tytułu Xiężney Łowickiey.

Chcemy i rozkazuiemy, aby tytuł ten dawany Jey był wyłącznie we wszelkich aktach publicznych i prywatnych tak Jey samey, iako też dzieciom, któreby spłodzone były z tego małżeństwa.

Wykonanie niniejszego Postanowienia które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kommissyi Sprawiedliwości polecamy.

Dan w Petersburgu d. 2/20 Lipca 1820.

(podp.) *ALEXANDER.*
przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
(pod.) *Ig. Sobolewski.*
Zgodno z Oryginałem:
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
(pod.) *Ig. Sobolewski.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości
(pod.) *Badeni.*

Z Paryża d. 29 Lipca.

Podług Monitora Monarcha nasz tak dalece przyszedł do zdrowia, iż będzie w krótce mógł zwyczaynych używać przeiażdżek.

Przy zmianie prefektów 5 tylko iest właściwie odmienionych, a 17 przeniesionych, co uważaią niejako za popadnienie w niełaskę, ponieważ mnieysze znaczące prefektury otrzymal. — Zmiana w prefekturach, podprefekturach i innych częściach administracyi i sądownictwie w

którey obięte członki zdaia się należeć do systematu prawey strony Deputowanych, nie tyle zastanawia, ile zmiana w radzie stanu; przez wyłączenie PP. Camille Jordan i Royer Collard (którzy zresztą zatrzymali swoie tytuły iako honorowi radcy stanu) okazał Rząd, iż niechce urzędników, którzy łączą się z stroną przeciwną i powstaią przeciw iego politycznemu systematowi. Zmocnił oraz przez to związki swoie z prawą stroną izby Deputowanych.

P. Barente, dotychczasowy Dyrektor jeneralny połączonych poborów, mianowany został posłem w Danii. Niektórzy rostrzegaią w tem utratę iego dotychczasowego wpływu. Tak on iako i oddalony niedawno Prefekt Germain należą do liczby nayzaufańszych przyiaciół Xcia Decazes i do stronnictwa tak zwanych Doctrinaire, od którego odstrychnął się teraz zupełnie Minister sprawiedliwości Deserre. Barente i Germain mianowanemi zresztą byli ieszcze w r. z. parami, i wielu ich kollegów nalegało niedawno, aby dotychczasowe niższe swoie urzędy złożyli.

Poseł Brazyliyski, Margr. Marialva, zaskarżył niedawno ulotne pismo pod tytułem: *Pieces historiques*, które tak przeciw iego Królowi, iako i przeciw niemu zawiera obelżywe wyrazy. Wydawca iego Bousquet-Dechamp stanął dnia 17 b. m. z tego powodu przed sądem, a jeneralny Prokurator przywiodł w oskarżeniu przeciw niemu następuiący wyimek z przywiedzionego w iego pismie rzekomego listu z Lizbony: — Nieszczęśliwy nasz kray znayduie się niemal w takim samem położeniu, w iakim znaydował się w wieku 16 pod panowaniem Hiszpańskiem, gdy w r. 1640 połączyli się wszyscy Portugalczykowie, dla odzyskania swey niepodległości i osadzili na tronie Xięcia Braganza. Takie same smutne okazuią się skutki z oddalenia Króla, iak w owczas z zostawania pod obcem panowaniem. Pozbawieni niepodległości i poddani odległego państwa, rządzonemi iesteśmy przez Namiestników, których niedbałość z powodu odległości Króla coraz bardziey się powiększa i t. d. stała się Portugalija znowu tem, czem była pod zdzierczem panowaniem Filipa 3. Na owczas wszystkich zwróciły się oczy na Xięcia Braganza, pochodzącego z krwi Królewskiey, dla położenia końca cierpieniom, i t. d. Obelga Margr. Marialva nie była odczytana. P. Dumont, obrońca obwinionego przywiodł: że ustawa zabrania tylko osobistey obelgi Monarchów, ale nie krytyki rządowych ich środków. Co do drugiego punktu obwinienia mowił: że w pismie tem nie iest nikt z nazwiska wymieniony, ale tylko początkowa znayduie się w niem zgłoska iego nazwiska. Pomimo tego iednak skazał sąd P. Bousquet-Dechamp na 3letnie więzienie i zapłacenie 3000 Fr. kary pieniężney. Za inne pismo: "Historyia pierwszey połowy Czerwca," skazany tenże został na 2letnie więzienie i zapłacenie 4000 Fr.

Względem Ameryki północney użyte iest, stosownie do rozporządzenia Królewskiego, prawo odwetu: wszystkie okręty tego kraiu opłacać muszą w portach Francuzkich po 90 Fr. od beczki ciężaru.

Minister morski odebrał doniesienie od fregatowego Kapitana Freycinet, który na korwecie Urania odbywał podróż

)2(

w celu odkryciów, że dnia 14 Lutego spotkało go nieszczęście, iż okręt iego natrafiwszy na skały pod Moluckiemi wyspami, rozbił się. Ludzie, papiery i inne rzeczy wyratowane zostały. Naiął za 18,000 piastrów okręt Amerykański, który go do Rio - Janeiro zawiezie.

Jenerał Clausel, który z Ameryki powrócił, otrzymał pozwolenie udania się tam znowu.

Właściciel tak zwaney polityczney Xięgarni w Paryżu odebrał od właściciela Xięgarni w Neapolu Marotto i Vauspandoch znaczny kommis na Xiążki, a mianowicie w systemacie konstytucyynym, politycznym i wolności druku się tyczącym.

Niema nic, wyraża dziennik Quotidienne, w odrodzeniu Neapolitańskiem narodowego; przyięto bowiem konstytucyią obcą i dawniey przez cudzoziemców narzuconą kokardę.

Kosztem Cesarza Austryiackiego przywrócona w Nancy zostanie kaplica, którą Reinhold 2gi w r. 1477 po odniesionem zwycięstwie nad Karolem śmiałem wraz z klasztorem wystawił, a w którey chowali się dawni Xiążęta Lotaryngii i Baru. Pomnik ten został podczas rewolucyi zburzony. Ludwik XVIII przykłada się do przywrócenia tego pobożnego zabytku, ponieważ tycze się także iego przodków.

Znany napowietrzny Żeglarz Robertson zadziwia teraz Portugaliią niewidzianemi tam ieszcze napowietrznemi podróżami.

Z Neapolu d. 17 Lipca.

Rewolucyia tuteysza, iak się teraz dowiaduiemy, była od dawna przez Carbonari (Węglarzów) przygotowana. Znak do niey dał młody Porucznik Morelli na czele 150 dragonów. Duchowni wspierali to przedsięwzięcie. Kanonik Minichini, który naypierwszy stanął na czele powstańców, podróżował przez kilka lat po Anglii, Hiszpanii i Francyi i obeznał się z zasadami tamteyszych konstytucyy, a powróciwszy do kraiu pracował z towarzystwem Carbonari nad proiektami zaprowadzenia dogodney dla Neapolu konstytucyi. Miał on oświadczyć, iż żadnego wywyższenia, ani nagrody nie pragnie, iż chce żyć prywatnie i poczyta się zaszczęśliwego, że przyłożył się do dobra oyczyzny. Tak on iako i Jenerał Pepe w odezwach swoich mowili z naywiększem uszanowaniem o rodzinie Królewskiey, napominali woysko i lud do zachowania porządku i okazania miłości do oyczyzny. Minichini oświadczył oprocz tego w swey odezwie, iż naymnieysze naruszenie spokoyności publiczney przez podwładnych iemu śmiercią ukarane zostanie. Rewolucyia wybuchnęła d. 1 Lipca w dniu S. Teobalda, patrona towarzystwa Carbonari. Zaprowadzona trzech kolorowa kokarda ma bydź właściwie ich znakiem; czarny kolor oznaczać ma wągiel zgasły, czerwony rozżarzaiący się, a niebieski płomieniem się palący.

Król chciał w początkach do Tryiestu odpłynąć; ale odradzono mu, ponieważ na okręcie większe groziło mu niebezpieczeństwo, niżeli na lądzie. Stoiącą na przedporciu eskadrę przymuszono potem do wniyścia do portu i odebrano iey żagle. Mnostwo skrzyń ze złotem i srebrem znaydowało się iuż na eskadrze, które potem wyładowano i tymczasowo w banku złożono

Gdy zbroyny lud wszedł do Neapo-

lu, żądał natarczywie, aby Król pokazał mu się z ganku. Oparł się temu mężnie Jenerał Filangieri (a) i nakłonił lud do odeyścia od pałacu. Królewicowie iednak Następca tronu i Xże Leopold pokazuią się często ludowi i witanemi od niego są: Niech żyie Król! niech żyie konstytucyia.

— D. 22 —

O położeniu rzeczy w Neapolu zawiera list bawiącego tu cudzoziemca pod d. 21 Lipca co następuie: — " Od ostatniego moiego listu bardzo zmieniła się u nas postać rzeczy. Namiętność i zapał do nowego porządku rzeczy zamykaią się teraz tylko w klubach, które a mianowicie klub *Vendita della pace* (b) bardzo bywaią burzliwe. Zresztą nikt się o konstytucyią nie troszczy i niesłychać wcale, aby lud o niey mowił. Kluby, na których czele znayduią się Jenerał Pepe, Kanonik Minichini, X. Capucci i inne do towarzystwa Carbonari należące osoby, a pomiędzy któremi wiele ani czytać, ani pisać nie umie, (c) posełaią ciągle adressy w nay mocnieyszych wyrazach do Królewica Następcy tronu, iako Naczelnika państwa i do rożnych Ministrów, którzy w iak niebezpiecznem i przykrem znayduią się położeniu łatwo się domyślić można, i którzy z wielu Jenerałami zdaią się żałować, iż niebacznie w pierwszey chwili przyłożyli się do obalenia dawnego porządku rzeczy, widząc, iż rewolucyioniści dążą do osiągnienia naywyższego panowania. Papiery publiczne znacznie spadły, ponieważ każdy cofa pieniądze swoie z banku, obawiaiąc się, aby Rząd nie był nakoniec zmuszony one przytrzymać. Kredyt i zaufanie upadło. — Parlament zwołany iest na miesiąc Październik; lecz do tego czasu ileż ieszcze odmienić się może! Przeglądam smutną przyszłość i postanowiłem opuścić kray, w którym trzy przepędziłem szczęśliwe lata, a teraz widzę go bydź widowiskiem nieszczęsnych zdarzeń. „ (*Z Dostrzegacza Austryiackiego.*)

Z Madrytu d. 17 Lipca.

Król wyiedzie dnia 20 b. m. na kąpiele do Sacedon o 20 godzin drogi od Madrytu. J. K. Mści towarzyszy Minister spraw zagranicznych, Kawaler Perez de Castro. Podróż ta iest nowym dowodem iak wielka w kraiu zachodzi spokoyność, i zgoda pomiędzy konstytucyynemi władzami. — Zaden z Królów Hiszpańskich nie był ieszcze tyle kochany, ile teraźnieyszy Monarcha; wszędzie chcą mu posągi stawiać.

Stany odbywaią codziennie swoie prace przed i popołudniu. Dnia 12 trudniły się wyznaczeniem sądu, stósownie do 52 art. konstytucyi, do roztrzygania

---

(a) Filangieri iest synem sławnego uczonego, który pisał o prawodawstwie, wychowany w liceum Francuzkiem, służył z chwałą naprzod w Francuzkiem, potem w Włoskiem woysku, i kilkakrotnie był niebezpiecznie raniony. Przez ożenienie się otrzymał tytuł Xcia Satriano i 80,000 dukatów rocznego dochodu. (Dukat Neapolitański wynosi złp. 8.) Pod Miuratem był wprawdzie szanowany, ale nie lubiony, dla sprzeciwiania się często środkom od rządu przedsiębranem.

(b) Vendita nazywaią się loże Carbonarów.

(c) W takim przypadku znayduie się naczelny Wódz konstytucyynego woyska, Jenerał Pepe.

własnych sprzeczek. Wszczęło się pytanie: czyli duchowni mogą także bydź członkami tego sądu ? Prezes zgromadzenia (Arcybiskup Sewilli) roztrzygnął go oświadczaiąc, iż sama mądrość nie dozwala duchownych obierać.

Minister skarbowy odczytał Stanom swóy rapport, w którym pomiędzy innemi polecał im obmyślenie funduszu dla niektorych członków rodziny Królewskiey, i usprawiedliwiał się względem rozpisaney pożyczki 40 mill. realów, (co tylko do Stanów należy) na którą, ponieważ wierzyciele bez zezwolenia Stanów, nie chcieli wystawiać na niebezpieczeństwo swoich pieniędzy, 5 mill. tylko złożono. Nalegał o zaprowadzenie stałego systematu skarbowego.

Na wniosek swey kommissyi uchwaliły Stany powyższą pożyczkę, ale odrzuciły wniosek teyże kommissyi, aby dla tych wierzycieli, którzy bez prowizyi pożyczą pieniędy, uchwalić publiczne podziękowanie, ponieważ to obrażałoby innych wierzycieli.

Minister woienny zdał Stanom sprawę o smutnem położeniu woyska. Piechota w Hiszpanii, w raz z milicyiami wynosi 87,779 a jazda 6338 głów. Utrzymanie tych woysk kosztuie rocznie 352,607,000 realów. — Daley mówił ten Minister: " Wyspy Porto-Ricco, St. Domingo (część Hiszpańska) i Kuba kosztuią nayzupełnieyszey spokoyności i nowe konstytucyyne urządzenia już tam zaprowadzono. Królestwo Nowey Hiszpanii (Mexyk) może także bydź iako uspokoione uważanem, chociaż snuią się tam ieszcze gdzie niegdzie niespokoyne kupy, i dla tego należy ten kray zostawić ieszcze na stopie woienney. — Południową Amerykę niszczy dotąd woyna domowa i trudno oznaczyć liczby znayduiącego się tam ieszcze woyska. To tylko pewna, iż od roku 1815 popłynęło tam z portów Hiszpańskich 42,117 ludzi. Zapas potrzeb artyleryicznych wystarczyłby zaledwo na iedną bitwę. Zalecał szczególniey założenie szkół woyskowych.

Minister morski zdał także Stanom sprawę z swoiego wydziału, która podobnież iest smutney osnowy. Przypominał teraźnieyszem Stanom, iż zamiarem nadzwyczaynych było doprowadzić siłę morską do 20 liniowych okrętów, 20 fregat, 18 korwet, 26 brygantyn i 18 galer. (W kwitnących czasach za Karola 3go posiadała Hiszpania przeszło 80 dobrze zbudowanych liniowych okrętów.)

Wyłączenie od następstwa tronu Infanta Franciszka i iego siostry Xiężny Lukieskiey, zostało iednomyślnie przez Stany cofnione.

P. Cepero wniósł w Stanach powszechne przebaczenie od dnia 10 Maia 1814 do 9 Marca 1820.

Stany poleciły Rządowi ofiarowanie przez Augsburskich fabrykantów założenia w Hiszpanii sycowey fabryki.

W zgromadzeniu Stanów Jenerał Quiroga ściąga na siebie przez umiarkowanie i męzką wymowę uwagę swoich kollegów.

Podług naynowszych doniesień z Majorki pod dniem 9 Lipca morowa choroba na tey wyspie rozciąga się do miast S. Servera, Arta, Cap de Pera i S Lorenzo. Ostatnie miasto naymniey na nią ucierpiało. Dotąd umarło w powyższych miastach 1250 ludzi. Z Barcellony popłynęli różnych zakonów Xię

ła na Majorkę, dla dania duchowney pomocy chorym i chowania umarłych. Zatrudnienie, którego, dla pewnego się zarażenia nikt się podiąć nie chciał.

Z Londynu d. 28 Lipca.

W niższey izbie dnia 21 P. Wetherell wniosł zapowiedziane żądanie ukarania wydawcy dziennika Western Luminary za nieprzystoyny artykuł przeciw Królowey.

Lord Castlereagh: Nikt bardziey nademnie nieubolewa nad zagęszczonem nadużyciem wolności druku, i lękam się, aby Anglia, którey niegdy zagraniczne narody dziwiły bezstronną sprawiedliwość i czystość sądowey administracyi, nie ściągnęła na siebie nagany przez wstręt do porządku i przez wolność ogłoszenia drukiem nayniecnemnieyszych namiętności. Co do paszkwilu, który zacny i uczony Członek przedstawił izbie, odpowiadam, że nie może byłż iak tylko iednakowe wszystkich względem niego zdanie, ale nikt nademnie nie czuie większego przeciw niemu wstrętu. Lubo paszkwil w dzienniku Luminary bardzo iest ieszcze świeży, nie uszedł iednak uwagi szanownego moiego przyiaciela, jeneralnego Prokuratora; ale gdy teraz ze wszystkich stron padaią iak grad paszkwile, nie podobna zatem wszystkich karać, lubo iest obowiązkiem Krolewskich Patronów pociągać do odpowiedzialności paszkwilantow bez odwoływania się w tey mierze do parlamentu. Nie czynię tey uwagi, iakobym tego pisma bronił; ale sądzę, iż szanowny i uczony Członek, nim uczynił swóy wniosek powinien się był zastanowić, czyli nikt więcey w kraiu nie iest spotwarzany iak wysoka Osoba, za którą się uymuie. Jeżeli czyta codzienne gazety, tedy znaydzie nie w iedney, ale we wszystkich naysromotnieysze paszkwile tak przeciw osobom, które maią sądzić Królową, iako też które maią przeciw niey świadczyć. Przyzna izba, iż tak sprawiedliwość iako i moralność nakazuią, aby świadkowie byli bezpiecznemi pod opieką prawa, i gdy zacny i uczony Członek nie może tego zaprzeczyć, iakże mógł spokoynie patrzeć, że ci świadkowie nietylko nayczarnieyszemi potwarzami znieważonemi, ale nawet śmiercią byli zagrożonemi, bez żalenia się z swey strony na to? Zacny i uczony członek byłby bezstronniey działał, gdyby był gazety obie strony szkaluiące zaskarżył, nie iedną tylko stronę. (Tu odczytał Minister artykuły z gazet Republican i Examiner przeciw Królowi.) Jeżeli izba zechce przychylić się do żądania zacnego i uczonego Członka, tedy poczytuię za moią powinność żądać, aby odczytane dopiero gazety oddane także były jeneralnemu Prokuratorowi do prawnego przeciw nim postępowania. Nim zakończę muszę ieszcze powiedzieć, albo raczey powtorzyć, że wzmiankowany wyżey paszkwil nie uszedł wcale baczności Rządu, i ieżeli wydawca i go nie iest ieszcze do odpowiedzi pociągniony, to iedynie dla tego, iż pismo dopiero przed kilku dniami z druku wyszło.

Doktor Lushington: Wzmiankowany artykuł wzbudził we mnie z początku gniew; ale gdy przekonałem się potem, że to iest nikczemna wieyska i mało czytana gazeta, widziałem, iż na małoby się przydało pociągnąć wydawcę do sądu,

gdyż ukaranie iego nie przyniosłoby żadnego użytku, chyba w ten czas, gdyby toż samo uczynić można przeciw pewney części prass Londyńskich, ktore złosci rozsiewaią. Ale gdy niestety, ostatnie iest nie podobnem, na nićby się więc zdało wyrwać iędno zielsko; zważywszy nadto, iż gazety wspieraiące zazwyczay środki rządowe dopuszczaią się bezwstydnych paszkwilów, dla znieważenia Królowey i szkodzenia iey sprawię, poczytałem za rzecz oboiętną, czyli wydawca gazety Western będzie pociągniony do odpowiedzi lub nie. Gdybym się był mógł spodziewać, iż przez ściganie tego gryza, potrafię resztę paszkwilantów do uciszenia się przywieść, nie bylbym pewnie zaniedbał postąpienia przeciw wydawcy tego nędznego pisma. Szanowny i uczony móy przyiaciel powiedział, iż Królewa przed osądzeniem znamionowana iest w tym paszkwilu zbrodniarką. Zgadzam się z iego zdaniem i dodaię, iż nawet Rząd tak się dotąd z nią obchodzi, iak gdyby iuż była osądzoną; Ministrowie pozbawili ią należącey się iey dostoyności i płci powagi; poniżyli ią we wszelkiem względzie; wymazali iey imie z modłów kościelnych; oskarżyli ią bez powiedzenia za iaką zbrodnię; bez wskazania świadków; bez podania iey sposobności zbicia tych świadków i nakoniec bez dozwolenia bronienia się. W takich okolicznościach pytam się izby na co się zda oskarżać tu gazety Morning-Post, Gońca i nawet Western Luminary? Królowa iest wprawdzie sromotnie znieważona, ale nie tyle przez dzienne pisma, iak wyzszy wpływ. Takie iest moie zdanie w tem przedmiocie; obiawiłem go Królowey i raczyła go pochwalić. — Po przymowieniu się ieszcze ieneralnego Prokuratora i P. Tierney, cofnął P. Wetherell swoy wniosek, mowiąc, iż dopięty iest cel iego, skoro Lord Castlereagh przyrzekł, iż autor paszkwilu przeciw Królowey będzie do sądu pociągniony. — Obie izby odroczyły się dnia tego wyższa do 15, a niższa do 21 Sierpnia.

Jeszcze ciągle podaią Królowey z rożnych miast adressy, na które podług zwyczaiu z uprzeymością odpowiada. Z powodu tych odpowiedzi wyraża gazeta Goniec: "Królowa coraz bardziey postępuie w niedowiarstwie względem wymierzenia iey sprawiedliwości, i nie możemy poiąć, z iakich powodów podobne wnioski pochodzić mogą. Anglia nie iest kraiem, szlachta Angielska i Panowie Angielscy nie są osobami, ażeby kiedy nayliehszego człowieka niesprawiedliwie osądzić mogli. Jakżeby Królowa na takie niebezpieczeństwo wystawiona bydź mogła? Ubolewamy słuchaiąc to i widząc, a bardziey ieszcze ubolewamy, że Królowa Jmć polega na tryumfie miłości ludu. Jedynym iey tryumfem iest okazanie swey niewinności przed swoiemi sędziami, czego z serca pragniemy; ale ieżeli to nie nastąpi, iakiegoż tryumfu spodziewać się może z pomocy ludu! Nie iest do uwierzenia, aby cały gabinet, większa część parów państwa i większość członków izby niższey spiknąć się mieli na iey zgubę!,,

Od naszey wyprawy do odnogi Perskiey pod P. Carr nadeszły nader niepomyślne wiadomości. Rozboynicy morscy, ktorzy twierdzę opuścili, powrocili tam w podwoyney liczbie i uderzyli na woyska nasze, przyczem pułki 47 i 64 znacznie ucierpieć miały.

DODATEK
DO Nro 66.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16 SIERPNIA 1820 ROKU WE SRODĘ

Z Petersburga d. 13 Lipca d. k.

Nayiaśnieyszy Cesarz JMść wyiechał z Petersburga do Carskiego Siela w przeszły Czwartek o godzinie trzeciey z południa, a ztamtąd nazaiutrz w dalszą puścił się podróż do Moskwy, unosząc z sobą wiernych swoich poddanych życzenia.

Pani Katalani, iakośmy iuż donieśli, śpiewała w Carskime Siele i Pawłowsku w obecności Nayiaśnieyszey Rodziny i zaszczycona została kosztownemi podarunkami.

Trwa u nas ciągle piękne lato i ciepło w cieniu do 20, a na słońcu do 30 i 32 stopni dochodzi.

Z Nowegoiorku d. 23 Czerwca.

Podczas ostatniey woyny między Ziednoczonemi Stanami i Angliią odpłynął z Charleston do naszego miasta okręt Patryiota, na którym między innemi podróżnemi znaydowała się żona owczesnego Gubernatora Karoliny Allston. Nie maiąc o tem okręcie żadney wiadomości, sądzono, że się zatopił. Niedawno skazani na śmierć w Nowem Orleanie za rozboie dway ludzie zeznali przed śmiercią, iż służyli za maytków na wspomnionym okręcie Patryiota i za pomocą innych maytków zwiąhali kapitana i podróżnych, zabrali wszystkie pieniądze, a mianowicie Pani Allston, i przewierciawszy okręt, uciekli na łodzi z swoią zdobyczą, a okręt zatopił się z powiązanemi osobami.

Przybyły niedawno do Ziednoczonych Stanów Hiszpański poseł przywieść miał urzędową odpowiedź Króla Ferdynanda, iż stosownie do zaprowadzoney konstytucyi nie może bez zezwolenia Stanów żadnego kraiu odstąpić.

Z południowey Ameryki mamy tu następuiące wiadomości:

Z Kurasao d. 17 Maia: Przez wysłany od Rządu Hiszpańskiego okręt nadeszła do la Guayra wiadomość o zaprowadzeniu w Hiszpanii konstytucyi, i na całym nadbrzeżu sprawiła wielką radość. Spodziewaią się, że i powstańcy przyymą tę konstytucyią. Z tem wszystkiem prowadzona iest czynnie woyna: Jenerał Hiszpański Morillo zgromadził wszystkie swoie siły w wąskiey, ale mocno obwaro-

waney okolicy Karakas; prawe iego skrzydło rozciąga się aż do Maracaibo, a czasty iego zachod aż do la Puerta; tyłem opiera się o morze. Wewnątrz tey ściśnioney linii wszyscy noszą oręż; kupcy la Guayra czynią wraz żołnierzami służbę. — Powstańcy zamiast uderzenia na niego z przodu, udali się w okolicę, gdzie mniey spodziewaią się odporu; osadzili prowincyie Variuas i Santa Fe, i ieżeli im się uda opanować rzeki Santa Martha i Magdalena, tedy trudno będzie ich wyprzeć z Santa Fe. Jenerał Paez napastuie swoią jazdą woysko Jenerała Morillo; nie dawno uderzyła iego jazda na dwie Hiszpańskie kompanije w Ocafla, zabrała większą ich część w niewolą, a resztę rozproszyła. Jak się dowiaduiemy, mieli powstańcy osadzić także Ocafla i Mompox. Jen: powstańców Urdaneta ma główną swoią kwaterę w Teneryffa. Podług naynowszych doniesień z Kartageny pod d. 17 Maia Angielski korpus pod Jenerałem Montillo złączył się z korpusem Urdaneta i opanował Chirignana. Gubernator Hiszpański Kartageny odesłał swoią rodzinę, rzeczy i 100,000 piastrów gotowizny do St. Jago na wyspie Kuba.

Z Rzeczypospolitey Kolumbiyskiey d. 30 Maia: Jenerał Bolivar, ściągnąwszy baczność woysk Królewskich przez swoie poruszenia na wyższey Apure i przez częstą odmianę swoich stanowisk, zrobił dzielną dywersyią, dla poparcia wysłaney przeciw wyspie Margarita wyprawy pod Jener: Mantilla. Jenerał Paez był w poruszeniu przeciw Casanare, a 6cio tysięczny korpus stanął nad rzeką Apure oczekuiąc na transport broni, który nakoniec nadszedł. Dywizyia Jenerała Cedeno podeszła główną kwaterę dywizyi Hiszpańskiey, i z koszar dwie kompanije w niewolą zabrała, a trzecia, która odpór czyniła, wyciętą została. Podczas tego działania Bolivar opuścił potaiemnie główną swoią kwaterę i udał się z 4 tylko dragonami za gory do Santa Fe de Bogata, zebrał i urządził w krótkim czasie dwa korpusy, każdy po 3000 ludzi. Jeden wysłał przeciw Papajan, a drugi przeciw Quito. Powrócił tą samą drogą i znayduie się znowu w głowney swey kwaterze w Achagna. Jenerał Hiszpański Morillo wydał odezwę, w którey donosi o zaszłey w Hiszpanii odmianie i przyrzeka zupełne przebaczenie tym wszystkim, którzy poddadzą się macierzyńskiemu kraiowi. Lecz odezwa ta żadnego dotąd nie przyniosła skutku.

Dzisieysza nasza gazeta donosi na końcu: że Jenerał Bolivar znaydował się z 8000 ludzi w Quito, a Jenerał Santander, dowódca przedniey straży, opanował Cuenca (o 50 mil Angielskich od Guayaquil.) Doniesienia te (dodaie taż gazeta) potwierdzaią poniekąd listy przywiezione dziś z miesiąca Kwietnia przez okręt z Valpairoso. — (Paryzki dziennik sporów donosi także, iż Bolivar przybył z 8000 ludzi do Quito, ale dodaie razem, iż podług listów z Madrytu zupełnie pobity został.)

Od brzegów Menu d. 1 Sierpnia.

Druga izba Stanów W. Xięstwa Badeńskiego przyięła budżet na następne dwa lata, zmnieyszywszy w nim corocznie o 250,000 Zr. wydatki.

Między Elektorem Heskim i Xięciem Waldeck nastąpiła ugoda, podług którey ostatni zapłaci Elektorowi 1 mill. talarów długu w umowionych terminach. Francyia będąc w posiadłości Elektorstwa Heskiego uważała ten dług za własny i rozłożyła go na terminy. Za obięciem

iędnak Hessyi w roku 1814 powrócił Elektor do swoich praw i Xiąże Waldeck ułożył się z nim względem niewypłaconey ieszcze Francyi reszty rzeczonego długu.

Sichel, i inni Niemcy, którzy za demagogiczne zamachy w B. za uwięzionemi zostali, są do Wetzlar odesłanemi.

Utrzymywanie założoney przez Napoleona sztuczney drogi przez górę Simpion, kosztuie kanton Walizeyski rocznie 16,000 Fr. Kanton ten żąda teraz od ligi Sswaycar.kiey albo prawa wybierania opłaty od przeieżdzaiących, albo odstąpi od utrzymywania tey drogi. Stara droga ietnieie ieszcze, ale tylko dla pędzenia bydła, bo iechać nią niemożna.

Gazeta Hamburgska pod napisem z Austryi dnia 27 Lipca, zawiera: Zapewniaią, iż Król Pruski zaproszony jest na wielkie obroty, które znaczna część woyska Austryiackiego odbywać będzie około środka Września w okolicy Pestu. Ma tam nastąpić ziazd między Cesarzami Austryiackim i Rossyyskim i Królem Pruskim.

Dnia 14 i 15 Sierpnia 1820.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
Przenicy	16 —	15 15	14 —	13 —
— Żyta	10 —	9 —	8 —	7 15
— Jęczmienia	7 —	6 15	6 —	5 15
— Owsa	6 15	6 —	— —	— —
— Jagieł	23 —	22 —	21 —	20 —
— Grochu	8 —	7 15	— —	— —
— Rzepaku	22 —	21 —	20 —	— —

W Gdańsku dnia 4 Sierpnia.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Przenicy	od Złp.	660	do	920.
Żyta	— —	420	—	460.
Jęczmienia	— —	260	—	300.
Owsa	— —	240	—	260.
Grochu	— —	500	—	520.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 14 Sierpnia.

		Złp.	gr.
Czer. Zł. Holl; monetą Courant		19	15
— detto Cesarski	. . . — .	19 —	12
Fryd. Pruskie	. . . . — .	32 —	15
Luidor	. . . . — .	87 —	—
Złoto frankowy	. . . . . — .	32 —	—
Szeiny Wiedeńskie za 100	— .	230 —	—
Złoty ryński Szeinami	. — .	1 —	21

TEATR NARODOWY

We Czwartek, to iest: dnia 17 Sierpnia, Towarzystwo Aktorów ze Lwowa przybyłe, będzie miało zaszczyt dać przedstawienie dramatyczne w 3 aktach, pod nazwiskiem: HELENA czyli: HAYDAMACY NA UKRAINIE.

W przyszłą zaś Niedzielę, to iest: dnia 20 Sierpnia dana będzie wielka Opera z muzyką sławnego Boildieu we 3 aktach, pod nazwiskiem: JAN Z PARYŻA.

DONIESIENIA

Na dniu 9 b. m. i r. nieiaki Wawrzeniec Malinowski za zbrodnią kradzieży na lat 5 ciężkiego Więzienia skazany, z roboty publiczney zbiegł, zaleca przeto Wydział tak Policyi Poszredniey, iako też Woytom Gmin Mieyskich i Wieyskich, tudzież Zastępcom po wsiach, izby rzeczonego Malinowskiego podług załączonego poniżey opisu ściśle śledzili, a wrazie uięcia pod mocną strażą wprost do Aresztów Kryminalnych tuteyszych odstawić rozkazali. — W Krakowie dnia 12 Sierpnia 1820.

Bartsch.
Konwicki, Sekr: Wydz:

Opisanie. Wawrzeniec Malinowski, iest wzrostu średniego, twarzy okrągley pełney, oczów siwych, nosa grubego, włosów ciemno blond, rodem z Woiewództwa Podlaskiego wsi Rostkowa lat 50 liczący, wolnego stanu, utrzymywał się z służby Lokayskiey.

Zgodność zaświadcza *Konwicki*, S. W.

W dniu 17 Sierpnia 1820 r. o godzinie 9 przed południem na Kazimierzu przy Krakowie pod L. 18 sprzedane zostaną w drodze Exekucyi ruchomości i sprzęty domowe, gdzie oraz mieszkania w tymże Domu na pierwszym piętrze znayduiące się na lat trzy od dnia 29 Września b. r. zaczynaiąc podług warunków wynaiętemi zostaną. Zatradowane na rzecz Star. Herszel Vexler. Dan w Krakowie d. 9 Sierpnia 1820 r.

Jacek Kowecki, Kom. S.

Po C. K. Austryiackim Officerze pensyonowana wdowa, rodem Niemka, w czerstwem ieszcze wieku, pragnie w znakomitym iakim Domu w Galicyi lub Polsce umieszczoną bydź pod słusznemi warunkami za Guwernandkę do dzieci lub Zarządczeną domem, przyczem okaże naylepsze i wiarygodne zaświadczenia. Mięszka na Podgorzu w Traktierni P. Rostkowskiego.

W moc Rezolucyi Wys. Trybunału W. M. Krakowa z Okręgiem dnia 8 Sierpnia r. b. Nr. 2409 Ruchomości po niegdy JW. Antonim Hrabi Siadnickim pozostałe mianowicie: Srebra, Meble, Miedziane naczynia, Zwierciadła, Bielizna, Garderoba, Obrazy, Xiążki, Powozy, Porcellana, Szkło i oraz Sprzęty domowe i Gospodarskie, przez publiczną Licytacyią zaczenaiąc od dnia 16 Sierpnia r. b. o godzinie 9 z rana w Domu w Krakowie w ulicy Mikołayskiey pod Nr. 674 sprzedawane będą, za gotową srebrną kurrant monetę.

W Krakowie dnia 8 Sierpnia 1820 roku.

Olearski, Notaryusz.

Pisarz Trybunału I. Jnstancyi W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie niniеyszym do publiczney wiadomości, iż na Audyencyi Trybunału I. Jnstancyi w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 106 odbędzie się w dniu 15 Września r. b. o godzinie 10 z rana przedstanowcza Licytacyia, a to:

Domu pod L. 9 na Piasku w ulicy Czarney Gminie VII. przy Krakowie stoiącego z wszelkiemi Zabudowaniami, a mianowicie Domem murowanym o iednym piętrze, Browarem, Suszarnią, Officyną drewnianą z dwiema Piwnicami pod tąż, Wozownią, Staynią, Ogrodem i drzewiną tamże będącą, przez biegłych z Urzędu mianowanych do Summy złp. 18304 gr. 14 oszacowanego.

Realność ta do Józefa, Kazimierza i Klemensa Cywińskich Braci, Antoniny z Cywińskich Wewerowey w Assystencyi męża swego Franciszka Wewera, i Apolonii z Cywińskiey Panny doletniey Siostr sprzedarz popieraiących w Krakowie przy ulicy Szczepańskiey u Pełnomocnika swego Józefa Jankowskiego Adwokata P. O. D. pod L. 369 obrane zamieszkanie maiących, oraz do Barbary z Bykowskich Cywińskiey po ś. p. Klemensie Cywińskim pozostałey Wdowy na Piasku pod L. 9. Synforozy z Cywinskich Treytlerowey w Assystencyi męża swego Karola Treytlera w Krakowie w Rynku pod L. 45 z Józefy z Cywińskich Antesowey w Assystencyi męża swego Alexego Antesa u Felixa Słotwińskiego Adwokata P. O. D. pod L. 78 przy ulicy Szerokiey obrane zamieszkanie maiącey, nakoniec Jana Cywińskiego nieprzytomnego przez Ignacego Rogalskiego Pisarza Trybunału I. Jnstancyi w Krakowie przy ulicy Grodzkiey L. 84/5 zamieszkałego urzędownie wyznaczonego Zastępcę iako do Sukcessorów ś. p. Klemensa Cywińskiego prawem własności należy.

O Waronkach sprzedarzy pomienionego Domu każdy licytować chcący, w Kancellaryi Trybunału I. Jnstancyi w każdym czasie dostateczną wiadomość powziąść może.

W Krakowie dnia 29 Lipca 1820 roku.

Kuliczkowski, Pisarz.